

POSTANOWIENIE

Dnia 29 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z wniosku D. K.
przy uczestnictwie Spółdzielni Mieszkaniowej "C." w Ł.
o ustanowienie służebności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 maja 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 28 lutego 2019 r., sygn. akt III Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek uczestnika o przyznanie kosztów postępowania kasacyjnego od wnioskodawczyni.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 19 czerwca 2018 r. Sąd Rejonowy w Ł. oddalił wniosek D. K. o ustanowienie na jej rzecz służebności polegającej na dostarczaniu przez uczestnika Spółdzielnię Mieszkaniową „C.” w Ł. wody zimnej z przyłącza znajdującego się w budynku nr 10 w Ł. przy ul. C., w którym zainstalowany jest przez wnioskodawczynię wodomierz służący do rozliczania kosztów wody pobieranej przez stanowiące własność wnioskodawczyni budynki położone w Ł. przy ul. Z. (...) i ul. Z. (...). Postanowieniem z dnia 28 lutego 2019 r. Sąd Okręgowy w Ł. oddalił apelację wnioskodawczyni.

W związku ze skargą kasacyjną wnioskodawczyni od tego postanowienia należy przypomnieć, że skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem

zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Wnioskodawczyni oparła wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przyczynie objętej art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Wskazała, że skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ w niniejszej sprawie doszło do oddalenia wniosku o ustanowienie służebności gruntowej polegającej na prawie korzystania z istniejących obecnie na nieruchomości obciążonej przewodów sieci wodnej i kanalizacyjnej w celu zapewnienia nieruchomości władnącej dostępu do miejskiej sieci wodnej i miejskiej sieci kanalizacyjnej z powołaniem się, że wnioskodawczyni przysługuje prawo do własności budynków wzniesionych na gruncie oddanym w wieczyste użytkowanie nie stanowiącym jej własności. Ponadto, według skarżącej, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnione jest zaistniałym stanem faktycznym i przebiegiem postępowania przed Sądami obu instancji, ponieważ Sąd pierwszej instancji oddalił wniosek po sześciu latach postępowania wskazując, że nie wiadomo, czy przedmiotem postępowania jest służebność gruntowa czy służebność osobista. Podniosła, że pomimo wielokrotnego precyzowania wniosku i wskazywania charakteru służebności przez wnioskodawczynię, postępowanie zakończyło się dla niej w sposób niekorzystny.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na przytoczonej przyczynie kasacyjnej nakładało na skarżącą powinność wykazania kwalifikowanej

postaci naruszenia wyszczególnionych we wniosku przepisów prawa materialnego lub procesowego. Oczywistość tego naruszenia polega na tym, że jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby zagłębiania się w szczegóły sprawy lub dokonywania poszerzonej analizy istotnych dla wyniku sprawy przepisów. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., Nr 13, poz. 230).

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze szczegółowym i wnikliwie ustalonym stanem faktycznym oraz ocenami prawnymi zawartymi w pisemnych motywach zaskarżonego postanowienia nie potwierdza tezy wnioskodawczyni o jego ewidentnej wadliwości, której stwierdzenie nie wymaga prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Skarżąca nie sprecyzowała we wniosku, które przepisy prawa miały zostać naruszone w stopniu rażącym. Sąd Okręgowy nie zgodził się z poglądem Sądu Rejonowego, iż wnioskodawczyni nie posiada legitymacji czynnej do domagania się ustanowienia służebności gruntowej, ponieważ nie jest właścicielką nieruchomości gruntowej, a jej użytkownikiem wieczystym. Powołując się w tym zakresie na orzecznictwo Sądu Najwyższego (por. postanowienia z dnia 28 lutego 2001 r., IV CKN 264/00, OSNC 2001, Nr 11, poz. 163; i z dnia 22 kwietnia 2015 r., III CZP 5/15, nie publ.), Sąd stanął na stanowisku, że dopuszczalne jest ustanowienie służebności gruntowej także na rzecz użytkownika wieczystego. Podkreślić również należy, że w motywach zaskarżonego postanowienia Sąd Okręgowy przeprowadził wnikliwą ocenę kwestii związanych z treścią i zakresem żądania wnioskodawczyni w toku postępowania przed Sądem Rejonowym. Rozważył także problem dopuszczalności przedmiotowej zmiany wniosku w postępowaniu nieprocesowym na tle regulacji art. 193 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., do której to problematyki

skarżąca się nie odniosła. Wnioskodawczyni pominęła także, że zgłoszone przez nią po zamknięciu rozprawy przed Sądem pierwszej instancji żądanie ustanowienia służebności gruntowej zostało wyłączone do odrębnego rozpoznania. Nie ma zatem podstaw do przyjęcia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji. Zawarty w piśmie procesowym z dnia 7 sierpnia 2019 r. wniosek uczestnika o zasądzenie od wnioskodawczyni kosztów postępowania kasacyjnego podlegał oddaleniu. Pismo wniesione po terminie wskazanym w art. 398⁷ § 1 k.p.c. nie wywołuje bowiem skutków odpowiedzi na skargę kasacyjną w zakresie kosztów postępowania kasacyjnego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 r., IV CKN 1071/00, OSNC 2003, Nr 9, poz. 120, oraz z dnia 4 września 2002 r., I CKN 926/00, "Izba Cywilna" 2003, nr 10, s. 48).